

Visie centrumhart Alblasserdam

'Alblasserdam is een dorpse gemeenschap waarbij ontmoeting een belangrijke samenbindende factor is. Het centrum faciliteert deze onvoldoende' (uit: startdocument Centrumvisie Alblasserdam).

Waarom deze visie

Het signaal vanuit de samenleving om het centrum te verlevendigen is de start geweest voor het ontwikkelen van deze stedenbouwkundige visie voor het gebied Raadhuisplein, gemeentehuis en Havenstraat. Door de relatie te leggen met de andere ontwikkellocaties in de nabijheid bereiken we een duurzame en toekomstbestendige ontwikkeling van dit gebied en daarmee van een deel van het centrum van Alblasserdam. Deze visie vormt de basis voor de versterking van het centrumhart; de uitdaging is om van het Raadhuisplein de 'huiskamer van Alblasserdam' te maken, die de verbinding vormt tussen het gemeentehuis, de samenleving en de rest van het centrum.

In de Samenlevingsagenda lezen we dat de ontwikkeling van het centrum dé ontwikkelopgave in Alblasserdam is in de komende jaren. [...] *"De visie op het centrum is nauw verbonden met andere ontwikkelingen zoals Haven-Zuid. Over een periode van circa tien jaar willen we een centrum realiseren waar Alblasserdammers en bezoekers graag willen verblijven. Trefwoorden daarbij zijn: huiskamer, uitnodigend, aandacht voor elkaar en klein en vriendelijk van hoogwaardige kwaliteit."*

Wat is het centrumhart

Het centrumhart wordt gevormd door het gemeentehuis, Raadhuisplein en de Havenstraat maar kan niet los gezien worden van het omliggende gebied. Bij de ontwikkeling van het centrum moet daarom rekening gehouden worden met de volgende punten: de 'ontbrekende schakel' tussen het Makado Center en het winkelgebied Dam/Plantageweg, de relatie tussen de oude lintbebouwing (Cortgene) en de haven, de verhouding tot de verschillende andere ontwikkellocaties rond het centrum (waaronder het voormalige Wipmolenterrein en Haven-Zuid) en de rol van de oorspronkelijke dam in de Alblas. Deze krijgen in een integrale visie een plek en betekenis.

Hoe is de visie tot stand gekomen: Stedenbouwkundige en omgevingsanalyse

De stedenbouwkundige visie voor het centrum is breed benaderd. Vanuit de historie is gekeken hoe de huidige situatie tot stand is gekomen en welke karakteristieke kenmerken van belang zijn. In de huidige situatie is vanuit verschillende invalshoeken geanalyseerd wat de positieve punten zijn, welke problemen er zijn en welke kansen we zien voor verdere ontwikkeling. Deze invalshoeken zijn onder meer het gemeentehuis, verkeer en parkeren, routing en recreatie en voorzieningen. Ook is gekeken naar de huidige ontwikkelingen binnen het centrum en het huidige beleid evenals hoe deze van invloed zijn op de ontwikkeling van het centrumhart. De conclusie vormde de basis voor vier scenario's die in oktober 2015 tijdens een bewonersavond aan de samenleving zijn voorgelegd.

Hoe is de visie tot stand gekomen: Met de samenleving

De bewonersavond in oktober past in de wijze waarop het gemeentebestuur van Alblasserdam ontwikkelingen in het dorp met de samenleving oppakt. Omdat de wens het centrum te verlevendigen in de samenleving is ontstaan, heeft het bestuur ervoor gekozen inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners ook bij dit proces nauw te betrekken. Tijdens bewonersavonden zijn wensen en ideeën voor de verlevendiging van het centrum opgehaald, schetsen gemaakt en geanalyseerd en is er uitgebreid gediscussieerd over de vier scenario's die op basis van deze input zijn gemaakt. De reacties van deze bijeenkomsten zijn verwerkt in tien speerpunten en een concept visie, die de basis vormen voor de visie die nu aan u wordt gepresenteerd.

De visie op hoofdlijnen

Het karakter van het centrumhart

In deze visie noemen we het Raadhuisplein, het gemeentehuis en de Havenstraat samen het centrumhart van het dorp. De wens is dat dit gebied een plek wordt gericht op dagelijks verblijf en winkelen; een bedrijvige 'marktplaats' waar mensen elkaar ontmoeten, waar handel is en diensten worden verleend en waar grote en kleine evenementen plaatsvinden. En waar ook bezoekers van buiten graag komen en zich welkom voelen. Als plek is het

centrumhart geborgen en ruimtelijk, toegankelijk en vooral een plek waar je graag naartoe wilt gaan. Een plek die de ontmoeting van en met dorpsgenoten mogelijk maakt, die uitnodigt om naar elkaar om te zien en te verbinden. De drie locaties die samen het centrumhart vormen, worden - passend bij het karakter van Alblisserdam – in uiterlijk en gebruiksmogelijkheden 'opgewaardeerd' en vormen een aanvulling op de aanwezige functies.

Het Raadhuisplein

Het Raadhuisplein wordt een toegankelijk, ruimtelijk en levendig centrumplein. Een prachtige, royale comfortabele dorpsbank nodigt uit om langer te blijven – misschien in afwachting van een ontmoeting met bekenden of 'gewoon' om even rustig rond te kijken en te genieten van het geroezemoes – aantrekkelijk groen en een waterelement veraangenamen het verblijf en geven het plein een speels, dorps karakter. Op het bordes van het gemeentehuis wordt terras toegevoegd en een interessant kunstobject als 'landmark' op het plein verwijst naar het verleden en/of de toekomst van het dorp. Het zo gewaardeerde zicht op de brug blijft gehouden. Het plein wordt ruimtelijk over de weg getrokken, die het plein scheidt van Landvast, waardoor de oversteek wordt verbeterd. Een brede trap legt verbinding met het lage deel van de haven waardoor het water weer beleefd kan worden, de boulevard wordt ingericht op verblijven en sluit aan bij de plannen voor het toekomstig te realiseren 'rondje haven'.

Het gemeentehuis

Het gemeentehuis als bebouwde dorpsvoorziening wordt het gebruikshart van de samenleving met twee zijden: aan de kant van het Cortgene een publiekstrekker (zoals een restaurant, espressobar, flexplekken-kantoor) en aan de zijde van de Haven de gemeentefuncties en werkplekken. De karakteristieke stijl van het gemeentelijk monument met zijn bijzondere (cultuurhistorische) elementen wordt gekoesterd en versterkt en krijgt tegelijk een moderne invulling zodat het pand weer voldoet aan de hedendaagse eisen.

De Havenstraat

De Havenstraat wordt het nieuwe 'dorpsbos': een intieme, flexibel te gebruiken verblijfsplek die de verbinding legt tussen Bos van Rijkee en de haven. Kleinschalige bebouwing met een mix aan wonen, winkelen en ateliers wordt toegevoegd. De Havenstraat krijgt zo weer gezicht, wordt sociaal veilig en wordt een aangename ruimte waar kleinere markten, exposities, presentaties en activiteiten zoals een dorpslunch gehouden kunnen worden, allemaal in een aangename groene setting.

Het Cortgene

Het Cortgene wordt een aangename verblijfszone gericht op de voetganger; de auto is hier te gast. De originele dijk wordt weer zichtbaar gemaakt in de verharding en hoogteverschillen. De ruimte wordt verfijnd; zitgelegenheid en plek voor uitstallingen worden toegevoegd. Er komt een zonering voor parkeren passend bij de functies van de straat: winkels, wonen en verblijf.

Tot slot

Niet alles uit deze visie zal en kan gerealiseerd worden; een stedenbouwkundige visie is bedoeld als een stip op de horizon en is (nog) geen ontwerp. Sommige onderdelen zijn snel op te pakken en andere onderdelen kosten meer tijd en middelen.

Zo worden voor het gemeentehuis binnenkort architecten geselecteerd voor verdere ontwikkeling van de plannen zodat de ambitie uit de samenlevingsagenda om het gemeentehuis te renoveren, nog in deze collegeperiode kan worden gerealiseerd. Ook de ideeën voor de openbare ruimte van het Cortgene, Raadhuisplein en Havenstraat kunnen worden uitgewerkt tot een ontwerp. Verder kan ook een kunstopdracht worden uitgeschreven voor het kunstwerk op het plein.

Andere onderwerpen vragen om verdere uitdieping zoals de ontwikkeling van de ideeën voor kleinschalige bebouwing aan de Havenstraat, het doortrekken van het plein over de weg en daarmee het vertragen van de automobilist op de Haven en de invloed van en verbinding met het nog te ontwikkelen Haven-Zuid gebied.

Wijnand Bouw, Chris Janssen I Bosch Slabbers tuin- en landschapsarchitecten
Sander Ros, Simon Hanemaaijer, Mischa-Marah Wullems I RoosRos Architecten